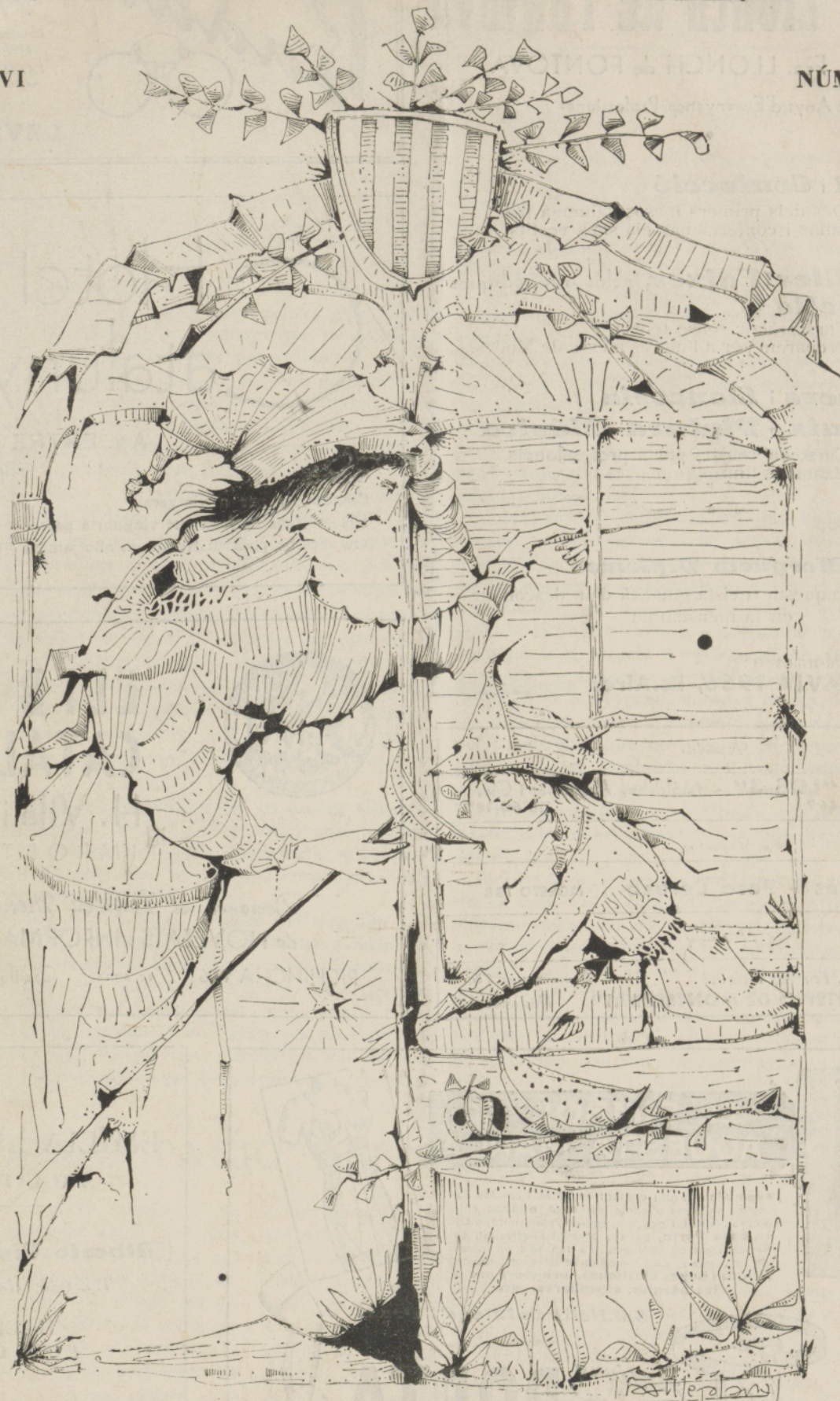

RESSORGIMENT

ANY XXXVI

NÚMERO 414

GENER 1951

Redacció i Administració: Pergamino 244, Buenos Aires, República Argentina

(Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N.º 322048)

11.685.425

Institut Llonch de Fontova

Directora: Fca. LLONCH de FONTOVA
30 Anys d'Ensenyança Professional

Tall i Confecció

Des dels primers mesos l'alumna pot tallar i confeccionar els seus vestits.

Cotilles i Faixes, inclús ortopèdiques Capells

Curs pràctic sense teoria.
Preparem per a l'ingrés a casa de Modes.

Labors i Elenceria Dibuix - Pintura - Música

Cursos abreujats per a professionals.
Exàmens lliures.

Atorguem Diplomes

Mencionant aquesta revista gaudirà d'un descompte en la mensualitat

Sol·liciti informes a:
RIVADAVIA 1966, Bs.Aires

Disponible

Tintoreria "LOS 3" - Mafriche, Aragonès i Cia.
LEZICA 4469 Tel. 60-1827

Disponible

Assegurances - Pere Cerezo MORETO 188

Disponible

Sigueu previsors. Feu-vos socis del
"MONTEPIO DE MONTSERRAT" Misiones 141

T.E. 35-0873

Badaló

A. FELIU BADALÓ & CIA.
ÒPTICA - FOTOGRAFIA - ORTOPÈDIA

Fabricació de tota classe de cristalls per a corregir els defectes visuals.

Revelacions i còpies fotogràfiques en el dia.

FAIXES ortopèdiques, de vestir i Braguers.

LAVALLE 962

★
Hotel Catalunya

T. E. 38 - 9732

A v. ENTRE RIOS 639

Buenos Aires

Confort

Comoditats per a viatgers.

Els catalans de fora que vinguin a passar uns dies no podrien trobar un allotjament més indicat.

LLIBRES CATALANS

H. Vila i Vallès

IMPORTADOR

Demaneu el Butlletí Mensual
de NOVETATS i INFORMACIÓ

PICHINCHA 176

BS. AIRES

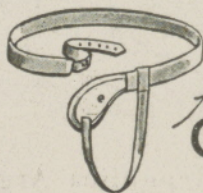
Casilla Postal 2258

EL SIMBOL D' AQUESTA MARCA

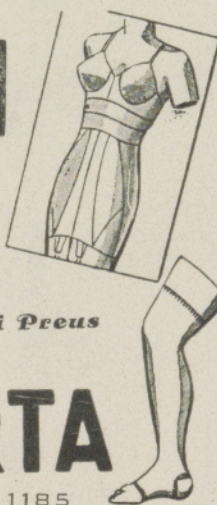
empara la més alta qualitat en faixes i cotilles de vestir i en faixes d'indole medicinal (estómac calgut, ronyó mòbil obesitat, operats, maternitat, etc.) La Casa Porta, pel seu prestigi i seriositat, és l'establiment de confiança, no tan sols en faixes de tota mena, sinó també en articles ortopèdics, Mitges i benes elàstiques, braguers per a les hèrnies, espatlles, etc.

Sol·liciti Catàlegs i Preus

Antigua **CASA PORTA**

SARMIENTO 1185

EMÍLIA LLORENS
ARQUITECTE

Alberto Vignes 1265

T. E. 658 (Haedo) 1001

HAEDO
F. C. N. D. F. S.

RESSORGIMENT

17 XXXVI

Buenos Aires, Gener 1951

Núm. 414

INÈRCIA COL·LECTIVA

COMENCEM l'any amb no gaire bones perspectives quant a la sort de la nostra pàtria. D'una banda, els esdeveniments internacionals no ens són pas gens favorables. Franco, l'enemic més immediat, continua afavorit per aquests esdeveniments i gràcies a ells consolida la seva posició tant pel que fa a l'interior com a l'exterior. La possibilitat d'una nova guerra gran és el que allarga la vida del règim totalitari que té establert i el que li permet continuar fent passar els set calzes d'amargura als pobles que té sota la seva grapa: Castella, Catalunya, Euscadi i Galícia. Ara fa dotze anys que amb l'ajut descarat de l'Alemanya d'Hitler, la Itàlia de Mussolini i els contingents de moros *addictes* es possessionava de la nostra terra i la sotmetia a una vida d'esclavitud, de fam i de vilipendi com mai no havia conegut Catalunya al llarg de la seva història. Tot això és evident encara en aquest inici de la segona meitat de segle, després de dotze anys de règim *salvador*. I bona prova n'és l'exòde continuat de la població catalana fugint d'allò que en deien el paradís franquista. Feia molts anys que, per exemple, ací a l'Argentina no presenciàvem l'arribada de tants catalans, famílies enteres que vénen ací per tal d'aconseguir allò que no és possible als dominis de Franco: pa per als fills. I tots els novinguts coincideixen en el mateix: que si Franco no posés tantes traves per a sortir, no quedaria gairebé ningú a Catalunya.

D'altra banda, el panorama de la nostra situació pel que fa a la lluita per al redreçament nacional català i l'enderrocament del règim franquista se'ns presenta així mateix angoixós, depriment, vergonyós —diquem-ho sense circumloquis.

No hem pas de demanar res més del que fan —i fan el que poden— els germans que a dintre Catalunya lluiten en la clandestinitat resistint la tirania franquista. Però sí que havem de lamentar que a fora de la pàtria, als països d'Europa i d'Amèrica on viuen tants i tants milers de catalans, la situació de Catalunya no interessi més. El mesellisme i les passions partidistes són els dos cors que no deixen prosperar les inquietuds dels poes

—encara n'hi ha, però— que no es resignen a la inactivitat dels més.

Sense Govern, sense un organisme coordinador representatiu, mancats d'altres elements responsables que donessin fe de la nostra existència, ens consumim en la inacció i en el silenci d'una vida anònima, com si no existís Catalunya o com si realment estés resignada a la trista situació que la té gairebé sense bleix, sense pols.

Aviat farà un any que una disposició presidencial volgué intentar sortir d'aquest marasme creant unes delegacions (que no han reeixit) com avançada, semblava, de noves i més importants realitzacions. No sabem allò que haurà impedit els propòsits presidencials, però molt ens temem que siguin escrúpols d'ordre legal —encara!— el que ha fet avortar el projecte o el té en suspens, malgrat que algunes col·lectivitats d'aquest continent hagin donat compliment a les seves disposicions mesos i mesos ha.

Ara, davant el silenci del que encara en diem les nostres Institucions oficials; davant la seva inoperància suïcida i la seva inactivitat manifesta, hom intenta reunir en assemblea o conferència nacional aquelles entitats i particulars que creguin arribada l'hora de rompre el glaç de la indiferència o passivitat col·lectives i vulguin cooperar a la creació d'un organisme que ens pugui representar amb més o menys poders, però que almenys demostrï al món que Catalunya no ha mort ni ha abdicat dels seus ideals d'emancipació i de llibertat nacional i, sobretot, que no accepta ni acceptarà mai el règim totalitari implantat pel franquisme als diferents països subjugats per l'Estat espanyol.

Reexirà l'intent o es diluirà en l'indiferentisme nefast? Serà també sabotejat per aquells qui no fan ni deixen fer?

Ja fóra temps que els catalans tots, pensin com pensin en matèria d'ordre polític, social o religiós, s'unissin patriòticament en un moviment nacional democràtic i es conjuressin a treballar per Catalunya i pel seu esdevenidor nacional, ja sia valent-se de formes legals quimèricament existents encara o bé desfent-se d'aquestes si obstaculitzen l'actuació que els esdeveniments mundials i la greu situació de Catalunya reclamen imperativament de nosaltres. Tot, menys aquesta passivitat, aquesta indiferència, aquest silenci de mort...

LA PREOCUPACIÓ DEL MOMENT

ENCARA que els problemes que els catalanistes tenim plantejats en relació al règim franquista, ens obliguen a una preocupació constant encaminada a cercar una solució per tal que sigui efectiva l'oposició al règim militar, hom no pot girar-se d'esquena a la situació internacional derivada dels fets de Corea i d'altres països asiàtics.

Els darrers esdeveniments desfavorables a la posició sostinguda militarment per Nordamèrica a Corea i per França

a l'Indoxina, han arrossegat cap al pessimisme a un nombre crescut de ciutadans que temen per l'esdevenidor de l'ideal democràtic i suposen que l'actual corrent d'apaivagament a l'Extrem Orient, és el començ de la desfeta de la civilització occidental i que l'onada comunista, una vegada desfermada damunt de l'Àsia, no podrà ser continguda. En conseqüència —diuen— la defensa del que constitueix l'essència mateixa de la nostra vida, cal fer-la en els països de

l'Extrem Orient. És el cas, però, que en el curs dels segles, es demostra que totes les grans batalles i totes les grans lluites que s'han sostingut entorn dels dos conceptes de llibertat i tirania, s'iniciaren i es desenvoluparen a la vella Europa i d'aquesta s'han estès cap a altres continents. En sentit contrari, els grans moviments d'expansió territorial i d'idees, procedents de l'Àsia —mogols o tàrtars, turcs o àrabs— i dirigits cap al domini d'Europa o bé es diluïren per les planes d'Hongria a començos del segle XIIIè, els primers, o foren definitivament foragitats, els demés, en els se-

gles següents, sense esperances de reviscolament.

En definitiva, el camp de batalla on es decideixen les grans pugnes entre Estats o entre ideologies mundials, és en la vella Europa; encara no fa gaire ho hem pogut veure de nou confirmat amb la desfeta dels exèrcits hitlerians. Resulta, doncs, una conseqüència lògica que la vella Europa, vella però amb forces renovadores que li donen nous impulsos quan l'ocasió ho exigeix, afeblida encara per la darrera sotragada de la qual no s'ha refet del tot, és la que necessita el màxim esforç i la màxima atenció. Si l'esforç i l'ajut que necessita, és usat en països llunyans, no és altra cosa que fer el joc precisament als qui voldrien l'afebliment del món occidental per a caure-li al damunt, com a feres, forts de la feblesa dels altres.

D'altra banda, si ens deixéssim convèncer, sense escatir el fons de la qüestió, per la posició que més convé als Estats Units, potser arribaríem a traïr els nostres propis ideals, posant-nos al costat, més que de la majoria del poble dels Estats Units, dels interessos, moltes vegades inconfessables, de Wall Street i del clan militarista que els defensa, com hem pogut veure darrerament amb el cas de l'ajut al general Franco.

El que no es pot explicar, per exemple, és per què ens hem d'entendre pel general Tchang Kai Shek i ens hem d'indignar pel sol anunci que puguin admetre a la ONU al seu contrincant Mao Tse-Tung. Ambdós es formaren en les doctrines del precursor de la revolució xinesa Sun Yat Sen, però així com el primer enfonsà doctrines i principis en el desgavell i el caos, el segon ha tingut l'encert d'aplicar els principis de socialització i repartiment de terres, que preconitzava Sun. Durant el govern de Tchang Kai Shek, si en 1936 amb 3,36 dòlars xinesos es podia comprar un dòlar americà, en 1948, es necessitaven dotze milions de dòlars xinesos per a igual operació. En canvi, Mao, al posar en pràctica el programa que sostenia el mateix Kuomintang, ha procurat treure de la misèria als pagesos pobres i mitjans i als obrers agrícoles que formen el 90 % de la població de Xina, mentre entre tots ells sols posseeixen el 20 o el 30 % de la terra, amb la particularitat que des de bon començament Mao defensava el principi que, per a la reforma agrària, no calia desposseir als propietaris rics, sinó que aquests rebrien tanta terra com es repartiria als pobres o mitjans. En això radica molt bona part de l'èxit, entre la població, del règim de Mao; altrament no s'explicaria l'ensorrada del seu contrincant.

Potser les paraules més assenyades i més justes les ha pronunciat M. Kester vice-ministre d'Afers estrangers de l'Índia i braç dret de Jawarlal Nehru. "No

és possible —ha dit— lluitar contra el comunisme amb el colonialisme. Cal oferir arròs, habitacions decentes i un nivell de vida menys miserable, als milions de necessitats. El temps del domini dels pobles asiàtics per la força de les armes, ha passat a la història". No és estrany, per consegüent, que els anglesos i francesos que no desconeixen la veritable situació econòmica i política dels pobles on encara hi tenen interessos quantiosos, dissenteixin de la posició defensada actualment pels Estats Units i defensin el punt de vista que, més que desagnar-se a l'Àsia, l'essencial és augmentar la defensa d'Europa contra l'agressió. Per estranya i blasmable que ens sembli l'actual actitud del grup de les potències

occidentals pel que fa als problemes que més directament ens afecten, no podem desentendre'ns de l'esdevenidor d'Europa, puix que és allí on cal cercar la solució als nostres problemes. Hom no pot mantenir una actitud d'indiferència ni tampoc deixar-se arrossegar pel que pugui interessar als militars dels Estats Units, per por que el prenguin per un emboscacat. Vulguem o no, més que a Nordamèrica, ens devem a Europa. És allí on encara, enmig de les grans dificultats, floreix aquell esperit de comprensió i de solidaritat amb què es recolzen les grans causes que acaben per triomfar.

Ramon Fabregat

Mèxic, desembre, 1950.

“FELIX HISPANIA”

QUAN traiem el cap enllà de la frontera i veiem com està el món, quan sabem arreu malentesos i baralles, vagues i debats parlamentaris, el comunisme i la ONU, no podem menys de donar gràcies a Déu per haver-nos deixat viure en aquest oasi de pau i de prosperitat que és avui Espanya.

Arreu del món, veiem que quan un govern promulga una llei, pren una disposició, dicta un decret, tot seguit s'aixequen veus de protesta dels que es consideren perjudicats, o simplement dels que creuen que s'havia de fer d'altra manera. Crits pels carrers, campanyes de premsa, debats parlamentaris... Quina diferència amb el que passa a Espanya! Ací, encara el govern no pren una disposició, veureu com tota la premsa amb rara unanimitat, totes les corporacions i entitats en fan el més gran elogi, admirant el talent, la capacitat i el patriotisme dels nostres legisladors. Ni un dubte ni una censura. La compenetració amb els nostres governants és absoluta.

Cosa pròpia del temps és la lluita entre el capital i el treball; tots els països en pateixen, tots menys Espanya. Ací tenim la legislació més avançada del món, ací no hi ha ni vagues ni locauts, ací s'ha trobat una solució genial suprimint d'un cop amos i treballadors i substituint-los per "empresarios" i "productores". Ja veieu si era senzill! Amb això i amb una meravella de sindicats "verticals" que saben lligar tots els caps, tot va com una seda.

Ací no hi ha lluites religioses; ací tots som catòlics a ultrança. L'Estat és catòlic i ho és l'escola, l'institut i la universitat. Sempre hi ha alguna imatge o alguna relíquia que roda per carrers i carreteres entre l'entusiasme general. Processons, pelegrinatges, romiatges, i la Verge de Fàtima rodant inlassable per ciutats, pobles i llogarets, fent meravellosos guariments. Estem en gràcia de Déu i la gràcia de Déu és tan gran que ens ha fet la gràcia de donar-nos un cab-

dill, gran militar, estadista genial, orador eloqüent... "La cruz y la espada", enlloc com a Espanya van tan unides en un mateix anhel de redempció.

En altres països hi ha minories ètniques, particularismes, nacionalismes que pertorben la pau interior dels pobles. Ací no hi ha res d'això. En els temps "nefastos" de monarquia i república, els catalans, els gallecs, els bascos amenaçaven la integritat nacional i fins van arribar a establir una cosa molt lletja que en deien "autonomia". Però tot això ja ha passat a la història. La unitat és absoluta: una llengua, una pàtria, una religió, una bandera, un himne. Remarquem, de passada, que de banderes i himnes n'hi ha tres de cada. Però no són banderes ni himnes regionals o nacionals com abans, no, ara són "tres en uno", una trinitat nacional que res ni ningú no fa trontollar.

Tot el món tem el comunisme: ací ens en riem des que l'espasa de Franco, vencedora de cent batalles, el va foragitar de la noble terra espanyola. Ací no hi ha quintes columnes, ni gangsters, ni atracadors. A vegades els investigadors de contribucions ho semblen, però no ho són, car no gasten pistola ni es tapen la cara. No els fa cap falta.

En un mot: ací no hi ha ni problemes polítics, ni socials, ni religiosos, ni econòmics; tot ho tenim resolt, ben al revés del que passa en altres països que no saben resoldre res perquè no tenen qui els dirigeixi "por la gràcia de Dios", què ací és la terra de la "Hidalguía", de la "Caballerosidad", del "Honor" tot amb majúscula, i de tantes altres coses que em callo per no allargar-me més del compte.

És que encara hi ha al món persones que no comprenen la "Verdad de España"? Doncs, si no ho volen creure que ho vinguin a veure. I que no es descuidin de portar dòlars ben amagats perquè no els els canviïn a la frontera.

Barcelona, desembre, 1950. J. C. P.

EVOCACIONS I NEGUITS PAIRALS

Olor de clavells: ...
Records de besades,
d'amors esclatants,
de galtes rosades...

Visió de l'estiu
en pairals contrades:
dels dies més llargs,
de tardes daurades,
de fruita a desdir,
de flors a braçades,
de Festes Majors,
gralles i ballades,
de jocs infantils,
d'alegres gentades,
d'ingènues cançons,
de fresques riallades,
de joia en els cors,
de mans enllaçades,
vetilles en festeig
i nits estrellades...

Del Corpus encès
entre voleiades
de càntics llatins,
roses esfullades,
ginesta a pleret,
confetti a ruixades;
imatges llampants,
banderes alçades,
penons amb serrells
i franges daurades;
brocats de colors;
grans giravoltades
dels gegants severos;
fortes repicades
des dels campanars;
gent en balconades,
multituds arreu
vibrants, soleiades...

Records de l'estiu
en pairals contrades:
sortides al camp;
llargues caminades
pel terme a través,
per prats i collades,
vinyes i olivars,
hortes ben regades,
conreus i rostolls,
serres espadades,
boscors i barrancs;
tosses perfumades
d'espígol florit,
de farigolades,
de l'aspre romer,
d'orengues trobades
vora un rierol
o al peu de clotades...

Per seure al recer
d'arbredes gemades,
al marge dels rius,
prop de les canyades.
Per a brenar
sota les ombrades,
entre l'obagor
d'ocultes fontades.

Per trescar pels cims,
per baixà a gambades...

Oh insistents neguits
d'imatges nostrades!
Dels antics costums,
de coses preuades;
dels dolços petons
en galtes rosades;
dels versos primers;
d'il·lusions sobtades
pels símbols més alts,
per les flamarades
del lliure sentir,
per les arrauxades
del noble pensar,
i per les creuades
al servei més pur
de lliçons honrades,
llum de l'esperit,
guies mai deixades!

Llunya joventut:
Terres benamades,
per serviu's millor
fa temps enyorades:
Visions radiant
d'èpoques passades,
però al cor presents,
sempre revifades!...

Què hi fa que la mar
de mi et té allunyada,
Pàtria del meu seny,
Catalunya Mare,
si et porto als sentits
tothora en vibrança;
si sóc un encuny
de la teva imatge,
si en mi hi ha un ressò
de tes nobles ànsies;
si en tu hi ha el fogar
de les meves flames,
l'ardència civil

del meu pur llinatge;
si ets rel, i ets tresor
i encís de mon ànima;
claror dels meus ulls,
nord de mes frisançes,
calze de ma sang,
tremp del meu caràcter,
reliquiari august
dels avis i pares,
sagrari vivent
de ma dolça parla!...

Deixeu-me, Déu meu,
tenir l'esperança
que prompte, en consol
d'angoixes sagnantes,
s'acabi el turment
de ma terra màrtir:
i abans d'acabar
ma vida agitada,
deixeu-me, feliç,
copsar la confiança
que en pròxim atzar
d'eufòria somniada,
s'apleguin legions
de gents catalanes,
formant, amb delit,
per valls i muntanyes,
un chor imponent
de crits i campanes,
que enfebrí de goig
ciutats i vilatges,
que encengui en els pits
flames d'entusiasme;
i faci onejar
de nou, arborada,
lluïnt sota el cel
gloriosa i ben alta
ta ensenya immortal,
Catalunya Mare,
lliure, ja, a la fi,
d'invasions estranyes,
mestressa conscient
dels teus propis actes;
rectora triomfal
dels teus drets i pactes!

J. Conangla-Fontanilles

L'Havana, 1950.

COSTA BRAVA CATALANA. - Palamós: Panorama de la població i la badia

LA PLUJA D'OR per Domènec Guansé. — Davant d'aquest volum, el sisè, de la col·lecció "El Pi de les Tres Branques" de Santiago de Xile, volem fer constar ací la nostra entusiasta admiració i total adhesió al considerable esforç que els nostres compatriotes desterrats en la veïna terra xilena, s'imposen per tal de mantenir una tan meritòria continuïtat literària. Voldríem que tots els catalans sentissin i comprenguessin la gran importància que tenen aquestes publicacions, i, encara més, voldríem que col·laboressin generosament, sense reserves, al desenvolupament llur. No oblidem que aquesta tasca és la sola que podem realitzar lluny de la Pàtria, la més altament profitosa. Publicar llibres i revistes, però, és molt costós, costós moral i materialment, ni cal dir-ho. Les nostres editores de l'exili, doncs, mereixen un ajut eficaç, puix que són dirigides amb intel·ligència i bon gust, i ens fan quedar bé davant dels estrangers que ens observen. I volem recordar, de passada, les belles Edicions Catalònia de Mèxic sota la valuosa direcció de l'infatigable Avelí Artís i que les famoses Edicions Proa, de Barcelona, reprendran ben aviat les seves activitats a Perpinyà. Comprem llibres i revistes catalans, fem-ne la nostra màxima personal satisfacció, perquè la supervivència de l'esperit de Catalunya pugui mantenir-se sense minves per damunt la mala boirada que l'endola.

La novel·la que Domènec Guansé ha publicat darrerament, *La Pluja d'or*, va obtenir, en els Jocs Florals de la Llengua Catalana de Perpinyà, el premi Concepció Rabell. L'autor és una autoritat literària ja prou coneguda de tots i el seu valor prou enaltit per la crítica perquè ens calgui insistir en aquesta senzilla nota sobre la seva personalitat.

La Pluja d'or és una obra delicadament sentimental que acusa una plenitud admirable en l'art d'escriure. L'emoció, i les anotacions psicològiques i altres elements espirituals que hi concorren, ens són oferts amb una veritat tan colpidora que ni sembla una creació imaginària. Els personatges, viuen una vida que sentim pel seu realisme, sense aquell trontoll emocional que caracteritza les noves tendències existencialistes. Parlen i es mouen amb justesa humana dintre l'àrea del seu destí. Tota l'obra és summament emotiva i prenedora.

L'acció, per altra banda, és àgil, fàgula, en un ambient reduït a la vegada que amplíssim a través de les evocacions que hi són fetes. Hi ha un cert moviment cinematogràfic, ni massa llarg ni massa curt, la qual cosa fa que la lectura sigui més captivant. Des del primer capítol hom se sent seduït, captat amb delectança. I és que, ultra la pulcritud d'estil i el perfecte domini lingüís-

LLIBRES

tic, els recursos de Domènec Guansé són nombrosos, suggestius i sensibles, sovint profunds.

Laura, que és el personatge central, viu amb una recança permanent en son cor. Ella mateixa ho conta amb sobria emoció a Claudi, un jove voluble que s'escau de conèixer en un viatge en vaixell, el qual li recorda en molts aspectes a l'home que ella havia estimat en la seva juvenesa. Claudi, però, cerca l'aventura. Ella, casada amb un americà simpàtic, sortós en fer diners i amb el sol desig de complaure a la seva esposa, no pervé a oblidar el somni deliciós del seu passat. És aquesta recança que marca la seva vida. Dirà, diu:

"—Aquest viure en promesa o en espera, és el que ens pot deixar en enyor per a sempre."

I l'enyor resta en ella per a sempre. I amb la benaurança perduda, resignada, honestament, a la facilitat material, Laura segueix captinguda tota la vida pel seu amor inassolit.

Aquesta és, sintèticament, la part essencial del tema de *La Pluja d'or*. Tot hi és dit amb elegància expressiva i fluïdesa. Més, l'autor, i ho remarcuem amb simpatia, ha donat en la seva obra un lloc discret però real a la poesia:

"De vegades decantava el cap i contemplava les ones fosforescents que fregaven els flancs del vaixell amb dits de plata i que en quedar enrera li feien adéu amb múltiples mans d'escuma..."

I encara observem que l'ànima de Claudi i d'Eugení, aquest només evocat, l'home de la joventut de Laura, tenen, l'una i l'altra reflexos de vida inspirats pel broil popular d'una cançó de Josep Carner:

"L'amiga blanca m'ha encisat,
també la bruna.

Jo so una mica enamorat
de cadascuna."

La Pluja d'or és una magnífica creació literària, una notable aportació al nostre patrimoni novel·listic.

MIGTEMPS, per Ferran Canyameres. — En una be'la edició barcelonina el nostre enyorat amic i company, a París, d'inquietuds en llargues hores d'exili, Ferran Canyameres, ha publicat el seu primer llibre de poemes, *Migtemps*.

Podem assegurar que Ferran Canyameres és un dels nostres autors més fecunds. El seu esperit abraça gairebé totes les activitats: exègesis, contes, novel·les, poesia. I, de passada, volem consignar també la seva notable tasca com editor. Quan els alemanys ocupaven França, el nostre amic, no sense sacrificis ni trastorns, va publicar qui sap

les obres en edicions de luxe dels nostres millors poetes i escriptors desterrats il·lustrades pels més joves i valuosos artistes com són Grau-Sala, Martí Bas, Antoni Clavé, etc.

El llibre que d'ell rebem avui, *Migtemps*, amb un pròleg de l'admirat poeta Joan Oliver en el qual l'home i l'obra de Canyameres hi són estudiats amb penetració i acuitat, és d'una excel·lent qualitat poètica. La veu hi ressona clara i sensible, a través d'unes estrofes pulcrament cisellades en ritmes curts i de caient popular. És una veu franca, sonora, entreteixida de símbols:

"Entre recs, vinyes i hortes
es retallen els camins,
els badalls obren les portes
i el matí va cap endins."

Ferran Canyameres, té una evident ascendència carneriana i maragalliana. Tanmateix el seu cant és matisat d'una manera ben personal. En algunes de les seves composicions també s'hi sent la influència de certs poetes francesos, com de Verlaine, per exemple:

"I en el gris color de pena..."

Però, això no lleva cap de les qualitats positives que en conjunt el poeta revela. És una poesia sense artificis dubtosos ni tortures cerebrals. Les seves pintures, inspirades per uns paisatges vius i familiars o les que li són suggerides pels seus íntims records, són deliciosament delectables, i és això al capdavant el què compta. La música i la color, la sensibilitat, acusen la solidesa poètica de Ferran Canyameres. *Migtemps*, és un tast inicial però ja ben saborós del seu incontestable temperament líric.

D'UNA VETLLADA. — En un sopar cordialment ofert en el domicili del nostre connacional Bas-Colomer i graciosament dirigit per la seva esposa, va tenir lloc una lectura de poemes del malaguanyat poeta mataroní Josep Punsola i Vallespir. Els versos, agradablement recitats, eren emprats en els llibres publicats en vida de l'autor: *Amistat*, *Banquera Blanca* i *Poesies*.

La vida que el poeta tanmateix estimava, si li havia donat algunes hores exquisides, no era com ell la somniava. Una realitat acerba moltes vegades el punyia. Quan la flama de la joia se l'endua no era pas per massa temps. Una tristesa, una decepció, n'allunyaven ben aviat l'escalf i l'entusiasme. La poesia de Josep Punsola i Vallespir és netament elegíaca, també irònica com per combatre una dolor i tota ella plena de símbols. L'amistat li inspirà versos bellíssims. "Noces a la Muntanya" és un poema d'envergadura, una composició esplèndida.

P. G.

"HISTÒRIA DE LA GARRIGA"

JOSEP Maurí-Serra, després de vint anys de treball incessant i de furgar amb paciència admirable en els arxius de la ciutat comtal —Biblioteca de Catalunya, Arxiu de la Corona d'Aragó, Catedralici, Diocesà, Històric de Protocols, Històric Municipal—, i dels arxius locals i particulars, ens ha donat un primer volum de la "Història de La Garriga", ple de referències de gran interès, enfilades amb gràcia, paciència i tècnica envejables.

Pot dir-se que el llibre es divideix en tres parts: la història de la Parròquia, de gran valor documental; la de la residència transitòria de la Cort del rei Martí I i l'evolució de l'antic municipi garriguenc.

La presentació és exquisida; el català, depuradíssim; i el contingut, un veritable tresor.

Recomanem a qui vulgui dedicar-se a historiar la vida comarcal de Catalunya de tenir a la mà aquest exemplar admirable.

Una història d'una tal profunditat, on la matèria està tan ben distribuïda i escrita amb la seriositat rigorosa que s'hi endevina, fa, en "obrir" el llibre, una impressió que és poc freqüent. Sols pot arribar-hi un virtuós que, com Maurí, estimi amb tant de fervor la nostra cultura, que la sang estigui alimentada amb la saba de la terra i que conegui molt a fons la història de Catalunya.

Des de les primeres pàgines, el lector es sent atret pel més gran interès, i és que l'autor ha sabut treure —en distribuir la matèria— tota la rigidesa, tan freqüent en llibres d'aquesta naturalesa, tot suavitzant amb gràcia tot allò de cancellut que sol haver-hi en les reconstruccions històriques.

La manca d'espai no ens permet d'estendre'ns com fóra el nostre desig, donada la importància de cada capítol; però assenyalarem esdeveniments que, per ells sols, posen de relleu l'aportament que aquesta "Història de La Garriga" representa per a la historiografia catalana.

Hi són tan ben descrites les nostres masies, tenen tanta d'humanitat els seus personatges, és tan viva la vida de la Parròquia, que podríem dir que l'autor —des de que comença la primera pàgina— ens descobreix la cortina dels segles extingits i ens porta, de les ruïnes de Malhivern, el cap d'una bella escultura de dona, de marbre blanc, del segle I abans de Crist; una àmfora petita de terra cuita i ens fa sentir el dring d'unes monedes que tenen gravada la cara del Cèsar.

D'aleshores ençà, ens fa reviure, amb els nostres avantpassats, els seus goigs i

les seves penes; veiem eixamplar-se els conreus i créixer les masies. A l'any 874 veiem a Guifré el Pilós com reconquesta La Garriga, i el 21 de desembre del 966 ens fa conèixer Mir, comte de Barcelona i senyor de l'església de Sant Esteve de La Garriga, i llegim l'epitafi de Xixilona, filla de Guifré, gravat al dors d'una cancel·la visigòtica.

Al segle X, presenciem com els comtes de Rosanes prenen part en la reconquesta de la regió montserratina, i veiem, amb enuig, unes baralles entre La Garriga i Llerona, conflicte que soluciona, amb justícia, el rei Jaume II.

En 1307, celebrem l'arribada del bisbe Ponç de Gualba, en visita pastoral a l'església de Sant Esteve, i ens assabentem que el dit bisbe encarrega les obres de l'actual catedral de Barcelona, inaugura les de Santa Maria del Mar i institueix, per primera vegada, la processó de Corpus a la península. Coneixem a Bernat Loreda, rector de la capella de Santa Maria del Camí, —on es guarden, dintre d'un sarcòfag, les despulles de Xixilona, filla de Guifré el Pilós—. Ens acompanya als grups d'edificis congreiats als voltants de l'església de la Doma i de les capelles de Sant Gervasi de Can Nualart i de la de Sant Macari dels Banys, i, en una llarga passejada, ens explica la vida de la Parròquia fins aleshores i ens diu que l'afaiçonament de La Garriga fou obra de l'Església.

I un matí, el 28 d'abril de l'any 1400, ens encomana la joia del poble de La Garriga que, reunit a la plaça de Santa Elisabet i presidit pel seu batlle Marc de Vilanova, jurats, obrers, rector, domer, nobles i pagesos, dona la benvinguda a Martí I, nascut a Girona, rei d'Aragó, de València, de Sardènia i de Còrcega i comte de Barcelona, del Rosselló i de la Cerdanya. Arriba junt amb la reina Maria de Luna, que l'acompanya per tal de fer una cura d'aigües, i s'estatgen a la casa d'en Centelles, on sojornaran una mesada. Durant aquest temps, sabem tot allò que mengen, les seves diversions en les hores de lleure i com eren de pròdigs amb els necessitats. Quina és la gran cultura del rei, i com en 1398 es féu afavoridor dels Jocs Florals de Barcelona obligant-se a contribuir a la gaia festa amb 40 florins d'or, a condició que fos ell qui nomenés els mantenedors: en 1399 nomena mantenedors Jaume Marc i Lluís Aversó.

Durant el seu sojorn a La Garriga, el comte-rei desplega una gran activitat, rep continuament ambaixadors i altres persones de gran llinatge i manté correspondència constant amb tots els seus dominis. Intervé d'una manera decisiva, en la solució del cisma que dividia l'Església. (Com és sabut, els uns obeïen el Pa-

pa de Roma Bonifaci IX i els altres el Papa Benet XIII, que tenia la residència a Avinyó. El Papa Benet es deia Pere de Luna, era aragonès i parent de la reina. El rei Martí fou el més important puntal civil que tingué el Papa Benet I, l'eclesiàstic fou sant Vicent Ferrer. Anys després, quan als seus partidaris per tota Europa se'ls anomenava catalans, el Papa Benet fixà un temps la seva residència a Barcelona, al palau del rei).

Després podem llegir una carta d'Alfons IV que nomena batlle de La Garriga a Bernat Pla, i ens assabentem de les concessions que, en absència del rei, la reina Maria fa als garriguencs.

Més tard, quan el rei Joan II —després de la guerra civil del 1462 que abrandà Catalunya— cedeix a Lluís XI de França, en empenyorament, els comtats del Rosselló i de la Cerdanya, els garriguencs fan directament amb el rei una quantitat de pactes, signats per Joan II i enrobustits amb el seu segell comú penjant. Però, més tard, empenyora La Garriga a favor de Llorenç d'Altarriba, noble de Vic, per bé que Ferran II el Catòlic, en succeir-lo, creient fer un acte de justícia, deixa La Garriga lliure del tal empenyorament. I en l'any 1500, veiem instal·lar a la Doma el retaule gòtic de Sant Esteve, pintat, sobre fusta d'álber, pels germans Vergós.

La manca d'espai —com dic en començar— no em deixa parlar de les masies tan ben descrites per l'autor; però, jo, que he acariciat les pedres de la capella de Santa Maria del Camí, que he abraçat les alzines dels nostres boscos mil·lenaris, que he begut aigua en totes les fonts del terme, que, respectuós, m'he descobert davant dels nostres retaules i m'he saturat de tots els perfums de les nostres plantes, puc assegurar que quan Maurí descriu les Masies es sent la fortor de la terra, el xarboteig de les aigües, les sentors plenes de reina dels nostres boscos, es veu la patina dels rics finestrals de pedra, es sent el grinyolar dels forrellats dels vells cellers i fins es sent el trepig de les mestresses de casa en el seu anar i venir tot endreçant la roba de les calaixeres perfumades d'espígol i de pomes del círi.

El darrer paràgraf de la pàgina 510, última d'aquest primer volum d'"Història de La Garriga", diu així:

"La casa d'en Palau sembla ésser la que tanca la comarca del Vallès i la que obre la del Congost. En la seva façana hi ha dues finestres canopials i una altra de rectangular rematada per una creu. En el seu celler, havíem vist una gran bóta, avui desfeta, que lluia orgullosament la data de 1610; la fusta tenia tres dits de gruix; els cercols eren també de fusta".

El llibre està enriquit amb 115 fotografies magnífiques que donen un gran

relleu a la seva presentació. La majoria són d'en Ruai; d'altres van signades per Forcada-Guardis, Benítez i Gudiol. Hi ha, també, un plànol del terme municipal actual on s'indica la situació de les antigues esglésies i capelles, les antigues masies que substitueixen i d'altres masies desaparegudes temps ha. També hi ha un plànol del castell de Rosanes, un de la Doma i un de Santa Maria del Camí fets per Alfons Iglésies.

Josep Maurí-Serra no sols mereixia que el batlle senyor Ramon Dachs, al front de la corporació municipal de La Garriga, amb un gest generós que l'honora, patrocinés la publicació de la seva magnífica obra, sinó que hauria d'introduir-la a les escoles, i d'aquesta manera retria el millor homenatge que li deu La Garriga. Nosaltres, de les pàgines de "Ressorgiment" estant, li retem el nostre, ben fervorosament.

Andreu Damesón-Aspa

LA NOVA GUERRA

Rius de sang innocent, qui us engegava?
Envilit qui ho pogué aturar i no ho féu!
Cada gota de plor que s'hi arrencava,
beneïta sigui dins el Cor de Déu!

Cada crit de les mares sigui un mèrit
conquerit per l'estrènia humanitat.
Just, en la rel mateixa del pretèrit
broti un futur d'ingent sublimitat!

Roses ardents de l'acerat martiri.
Infants sacrificats, d'albors de lliri.
Daler del món que vols el bé i no el mal.

Caigui vençut d'amor tot el malastre.
Cessi en son urc l'enverinat desastre.
Brilli l'estel del sempre nou Portal!

SOBRE LES INCLITES ROSES

És el matí emmantellat de grisos
núvols alts, que la llum del sol tamisa.
La fronda és luxuriant, profunda.
Les roses són extensament florides.

Canta la dona, lluny, d'accent de fada,
i el matí se n'emplena d'harmonies.
Les roses se n'exalten, oloroses,
formes, i ben acolorides.

Canta la noia que ara és dona i mare;
abans, en veu de rossinyol, solia.
Ara, la veu prenía de la tórtora,
o de la merla, al comellar delint-s'hi:
"canta que canta"! —Quina llum dins

[l' hora,
d'aquest encantament se n'expandia!

Alta, distant, la nuvolada musca,
àdhuc se n'aprimava, i s'encenien
de més amor, les roses, en llurs branques,
en l'emoció llur, fresca delícia:
dins, cor encès; les fulles, vellutades,
atenuada amor, presència i vida.
Canta, en un deix de tórtora o de merla,
dins el matí, la mare jovenívola!

Gràcia B. de Llorenç

CATALUNYA ALS ULLS DEL MÓN

EL meu llibre de viatge ha estat aquesta vegada "L'Esperit de Catalunya" del Dr. Trueta, el distingit professor d'Oxford que tan enalteix el nom de la nostra Pàtria no sols pel seu prestigi científic sinó pel seu continuat esforç en reivindicar-la als ulls dels estrangers.

Confesso que sóc un admirador del Dr. Trueta a qui personalment no conec, perquè l'hi he trobat —ell, home apolític en el sentit d'activitat pública en l'època que a tots ens agradava poc o molt fer de "capitans manaya"— la qualitat que tant es troba a manca en la nostra gent exiliada: la del sentiment patri.

El seu llibre, fa poc editat en català per la benemèrita "Institució de Cultura Catalana" de Mèxic, va ésser escrit fa uns deu anys en llengua anglesa i adreçat, per tant, a un públic totalment aliè a les nostres coses, que amb excepció d'una minoria no tenim cap motiu per creure que sabés res del nostre passat i amb prou feines si tenia esment de la nostra existència etnològica. No cal, doncs, entrar en qüestió de detalls com alguns pobres d'esperit feien retret en converses-polèmiques que al respecte teníem a Mèxic, dies passats.

Com a catalans ens ha plagut llegir-lo perquè amb dades i figures històriques, presenta amb claredat la gran tragèdia peninsular a través dels segles i de la qual n'és Catalunya la major víctima. Ens plau doblement, perquè usant un llenguatge clar, serè i desproveït d'esquivències com correspon en adreçar-se a un públic estranger, al qual es vol assabentar i influenciar favorablement, dona multitud d'arguments per a enfortir el nostre punt de vista catalanista.

L'abim entre la Catalunya que sempre ha tractat de viure de cara al món i la Castella fanàtica, medieval, que aconseguí d'imposar-se damunt la resta dels pobles de la Península, hi és magníficament descrit i ajuda a fer comprendre la veritable causa de la nostra lluita la qual per manca d'informació, moltes vegades s'ha volgut presentar exclusivament com fruit del suposat caràcter rebel, protestatari i sempre inconformista, dels catalans.

El llibre, en anglès, del Dr. Trueta, com el del canonge Dr. Cardó en francès (del del Comte de Güell només n'he llegit alguns fragments apareguts en una revista parisenca), i tots els qui s'adrecen particularment a l'opinió estrangera, fan un gran bé a Catalunya i en presentar la realitat del nostre problema davant del món, omplen un buit que ningú no s'havia preocupat de fer-ho abans del 19 de juliol fatídic.

La falla en aquest sentit és innegable i resulta més curiosa si es té present que els mateixos homes que saberen donar ressonància universal a la nostra causa amb l'aventura de Prats de Molló, més tard i ja governants, negligissin aquest formidable vehicle de divulgació.

Recordo, per exemple, l'enrenou al voltant de la teoria del professor Ulloa, el simpàtic peruà que quan publicà des de París el seu estudi sobre l'origen català de Colom, no havia estat mai a la nostra terra. Calia, doncs, admetre sense reserves que només l'havia guiat el seu esperit d'investigador. Tenint en compte que es tractava d'un professor sud-americà i que afectava precisament el seu treball al Descobridor del Nou Continent, discutit però sempre reverenciat per tots els americans, era de creure que els seus llibres deurién ésser profusament divulgats en aquestes terres. Error meu! A Cuba només els he trobat en dues biblioteques universitàries... ¿Què hauria costat a la Generalitat fer-ne una divulgació que arribés a tots els reconcs d'Amèrica? No significava pas que es fes seva la discutible tesi de Colom català, però contribuïa a fer conèixer Catalunya als ulls de molta gent que ens ignora del tot.

Ben segur que al cas del professor Ulloa se n'hi podrien afegir alguns altres, com per exemple la bibliografia que hauria hagut d'editar-se referent a l'aportació catalana a l'emancipació de les colònies americanes. No censurem, simplement constatem un oblit que potser el dia de demà podrà esmenar-se, perquè tot el que sigui fer entrar a coneixement de l'opinió internacional encara que sigui per via indirecta el problema català, és tasca profitosa, tal volta de fruit lent i tardà, però de segura collita.

En "L'Esperit de Catalunya" s'és aconseguit del tot aquesta missió i quan en un futur pròxim, com escriu el Dr. Trueta, que "Catalunya renaixerà, pacíficament, desitjosa de ser una bona veïna entre bons veïns", caldrà retre-li homenatge per haver sabut, amb tremp i decisió, avivar la fe en els destins de la Pàtria, i ajudar-nos a mantenir la moral en aquest període de defalliments i desil·lusions.

Vicenç Bernades

L'Havana, novembre del 1950.

DIFUSORA DEL LLIBRE
Llibres - Revistes

Apartat Postal 10319
MEXIC D. F.

EL VINT-I-CINQUÈ ANIVERSARI DE LA MORT DEL DOCTOR TURRÓ

AQUEST any en farà vint-i-cinc que va morir el savi bacteriòleg i filòsof, Doctor Ramon Turró, glòria de Catalunya, l'obra científica del qual, a mesura que passa el temps és més valorada i coneguda pertot. La seva obra cabdal "Orígens del Coneixement" ha estat traduïda a molts idiomes. No fa gaire que se'n féu una altra edició a Itàlia.

La nostra pàtria, als vint-i-cinc anys de la seva mort, vol retre un tribut d'admiració a la seva memòria. L'Institut d'Estudis Catalans s'ha emprès la iniciativa i li dedicarà un volum "Miscel·lània del Doctor Turró", la compilació del qual està a càrrec del Doctor Leandre Cervera, membre de l'Institut.

Els catalans exiliats també ens volem associar a l'homenatge en forma pràctica i eficient. Els radcats a Mèxic es proposen editar un volum, "Filosofia de l'Estètica i de la Ciència", que contindrà els tres "Diàlegs sobre coses d'Art i Ciència" que publicà el Doctor Turró a la *Revista de Catalunya*, de Rovira i Virgili, l'any 1925, i que és un dels darrers treballs de l'eminent filòsof català. Demés, institueixen un Premi Ramon Turró per als concursos anuals que duu a terme l'Institut.

Ací a l'Argentina hi ha també el propòsit d'adherir-se pràcticament al record d'aquell gran home. Tenint en compte la vàlua científica i l'interès estètic dels

esmentats "Diàlegs", hom pensa publicar "Filosofia de l'Estètica i de la Ciència" traduïda al castellà a fi de divulgar l'obra en el món científic i artístic d'aquests països americans. S'estan fent gestions prop d'una important editorial d'aquesta ciutat que s'especialitza en la publicació de llibres d'art a fi que sigui una empresa argentina qui apadrini el llibre. Esperem donar-ne detalls definitius en una pròxima edició de "Ressorgiment", que és d'on els germans de Mèxic i els d'ací recolliren la iniciativa de l'homenatge al Doctor Turró. Mentrestant tots aquells que vulguin adherir-s'hi poden adreçar-se a la nostra Redacció.

INFORMACIONS DELS PAÏSOS DE LLENGUA CATALANA

CATALUNYA

- El reverent pare Josep Cubells, missioner de la Sagrada Família i capellà de la ciutat de Los Alamos (Estats Units), anomenada "la ciutat atòmica", ha passat uns dies a Catalunya per tal de visitar la seva mare que viu a La Figuera (Tarragona). Ha dit a la premsa que l'objectiu de la ciutat atòmica era fabricar armes per a la pau, per a la indústria, per a la terapèutica, però com que l'esperit del mal agita l'afany imperialista i materialista de certs règims sense Déu ni moral, no toca altre remei que posar-se en condicions de defensar la civilització.
- L'Associació de Cultura Musical, de Barcelona, ha inaugurat la nova sèrie de concerts amb el Quintet de l'Atelier, de París, i el vilolonceíl·lista francès Pierre Fournier. I l'Orquestra Filharmònica de Barcelona, dirigida per J. Pich-Santasusanna i amb la participació del pianista Leopold Carol figuraven en el segon programa. Els concerts s'han celebrat al Palau de la Música Catalana.
- Amb motiu del XXVè aniversari de la Galeria d'Art dels Establiments Maragall (Sala Parés), s'ha fet una exposició col·lectiva amb obres d'Amat, Benet, Capmany, Carles, Durancamps, Llimona, Mallol, Mompou, Serra, Sisqueira i Togores.
- El Centre Excursionista de Barcelona ha organitzat una sèrie d'actes per a commemorar el XXVè aniversari de la fundació del seu xalet de La Molina. Entre aquests actes hi havia el I Concurs de fotografies de la Vall de La Molina.
- El doctor Antoni Moia, de Barcelona, ha assistit al Congrés de l'Associació Francesa d'Urologia celebrat recentment a París.
- El III Congrés Hispano-Portuguès d'Obstetrícia i Ginecologia celebrat a Barcelona ha pres l'acord de preparar, per a l'any 1952, el I Congrés Llatí de Genètica i Maternologia, el qual es farà per meitat, entre la capital de Catalunya i la d'Espanya. Entre els organitzadors figuren els doctors Pere Nubiola, Martí Garriga-Roca, Manuel Carreres i Lluís Pons-Puigmacià.
- A la Galeria Syra, de Barcelona, s'ha fet una exposició-homenatge a Joaquim Mir reunint obres dels seus primers vint-i-cinc anys de pintor.

• L'Ajuntament de Barcelona ha renovat la resolució de l'època democràtica i catalanista en prendre l'acord d'estimular el gust arquitectònic dels edificis de la ciutat amb la concessió de premis i mencions honorífiques. Després, haurem de traduir les plaques espanyoles al nostre idioma.

• Ha ingressat a l'Acadèmia de Medicina de Barcelona, l'oftalmòleg doctor Francesc Bordàs i Salelles. El seu discurs d'ingrés ha estat sobre "Estampes de l'oftalmologia barcelonina dels primers anys del segle XXè (1900-1905)". Li ha contestat el doctor Jaume Roig i Raventós.

• Acaba de morir el famós escriptor Josep Maria Folch i Torres, autor de nombroses novel·les i contes per a infants i un dels principals col·laboradors d'"En Patufet".

• El director del Museu de Tortosa, Enric Baiarri, ha trobat un feix de documents antics entre els quals n'hi havia

un datat a Lleida el 4 de gener del 1146 durant la conquesta de la ciutat per Ramon Berenguer IV.

• El mundo teatral barcelonés, és el títol d'un llibre de Josep Artis on es fa la història de l'escena catalana des de l'època de Felip II fins a la meitat del segle XIXè.

• La IX Exposició d'Artistes de Sallent ha reunit un bon nombre de paisatges, figures, bodegons, dibuixos i fotografies, havent-hi participat diversos artistes sallentins actualment residents a Barcelona. L'Ajuntament va concedir tres premis: un de quatre-centes, pèssetes, un altre de dues-centes i el tercer de cent.

• En les excavacions d'urbanització de la Plaça d'Isabel Basora, de Reus, s'han trobat un molí de mà primitiu i fragments d'objectes de fang decorat que hom considera del segle III abans de Jesucrist. Totes les peces han estat dipositades al Museu Municipal.

• El mestre J. Pi i Santasusanna ha estat designat per a formar part del Jurat qualificador del Concurs Internacional de Cant que s'ha celebrat, com cada any, a Ginebra (Suïssa).

• A Tortosa s'ha celebrat la II Exposició d'artistes contemporanis tortosins havent guanyat la Primera Medalla l'aquarellista Ramon Noé, per la seva obra titulada "Dia gris al port".

• Al Museu Municipal de Mataró ha estat instal·lada una pintura en fusta del segle XVI considerada com una joia de la pintura flamenca.

• El volum 74 de la Biblioteca Selecta, de Barcelona, és el "Llibre de la Mare de Déu de la Mercè" que conté textos dels millors poetes i prosistes de llengua catalana: Clementina Arderiu, J. M. López-Picó, J. Llongueres, J. M. de Sagarra, Maria-Antònia Salvà, J. Torres i Bages, Jacint Verdaguer, etc. La selecció ha estat feta per Maria Manent i porta un pròleg del doctor Cebrià Montserrat. Tanca el llibre una oració inèdita de Sant Antoni Ma. Claret.

• El doctor Arruga, de Barcelona, ha assistit al Congrés Oftalmològic celebrat a Munic (Zona occidental d'Alemanya).

• L'Agrupació d'Aquarellistes de Catalunya, que presideix Lluís Lleó i Arrau, ha fet una exposició a profit dels hospi-

Dona catalana, llegint

Fotog. RESSORGIMENT, per M. M.

tals barcelonins. Entre els expositors hi havia Rafael Estrany, Frederic Lloveres, Joaquim Cabanè, Lluís Lleó, Tomàs Sayol, Ceferí Olivé, etc.

- Han estat tramesos a Roma set-mil cinc-cents documents per a formar l'expedient de beatificació de Fra Ginebre Serra, fundador de les Missions californianes. Aquesta documentació ha estat seleccionada per una comissió especial de la diòcesi de Monterrey (Freno) dels Estats Units.

- Els "Amics de l'Art" de Tarragona, han organitzat una exposició de fotografies i l'Ajuntament ha patrocinat una exposició de dibuixos i gravats.

- L'Ajuntament de Barcelona ha cooperat amb 25.000 pessetes als actes d'homenatge que l'Acadèmia de Belles Arts, d'Aranjuez, ha organitzat a la memòria de Santiago Rossinyol, el nostre gran pintor que dedicà una atenció especial als jardins d'aquella ciutat. Per subscripció popular serà erigit un monument al famós artista desaparegut.

- A Madrid s'està estudiant la creació d'un Patronat espanyol de la Muntanya de Montserrat per a treure'n el màxim de rendiment turístic. El centralisme espanyol ja no pot arribar a més.

- Els "Amics dels Museus", de Barcelona, continuen la campanya a favor de la reorganització del Museu Diocesà, les obres del qual segueixen emmagatzemades, des del 1939. Camil Bas, vocal de la dita Junta, ha recordat el valor excepcional de les col·leccions d'aquell museu i com foren salvades durant la guerra civil i traslladades primer a Olot, després a Darnius i finalment exposades, sempre sota la custòdia del Govern de Catalunya, a París i a Suïssa. Retornades a Catalunya, hom proposa que s'instal·lin d'una vegada amb tota cura i els "Amics dels Museus" suggereixen que s'habiliti l'antiga Casa de la Canonja de la plaça de la catedral.

- La supressió dels tramvies de les Rambles, de Barcelona, ha tornat a ser discutida i les tres primeres opinions han estat partidàries de la supressió: Amadeu Llopart, catedràtic d'urbanisme de l'Escola Superior d'Arquitectura; Josep Mallet, president dels "Amics de la Ciutat"; i el regidor franquista, tinent d'alcalde-delegat de Transports Baró d'Esponellà, no solament és partidari de suprimir els tramvies de les Rambles sinó fins i tot els del Passeig de Gràcia i carrer de Salmirón.

- Francesc Pujols, retornat a Catalunya fa temps, ha intervingut en la polèmica a propòsit de l'acabament de les obres de la Sagrada Família, de Gaudí, declarant-se partidari de concedir drets d'enterrament a l'interior de la famosa església del que ell anomena "sobrerealista de l'arquitectura" als rics de Catalunya que estiguin disposats a pagar uns drets crescuts. D'aquesta manera —diu— es podria acabar aquell monument. Pujols, argumenta a favor de la seva proposta dient que l'aristocràcia de l'or ha fet la grandesa de la Catalunya d'avui, de la mateixa manera que l'aristocràcia de la sang va fer la grandesa de la Catalunya del passat i afegeix que "ja anem veient que si fins ara s'ha cregut que només la sang pot donar l'aristocràcia, ara es veu ben bé que també la pot donar l'or, fonament més sòlid que el líquid..."

- L'Agrupació Folklorica "Barcelona", ha organitzat un acte d'homenatge al mestre Joaquim Serra i Coromines, compositor català que ha estat premiat en diversos concursos. Hi pregueren part les

cobles "Barcelona", "Empòrium" i "Molins" de Sabadell; el tenor Emili Vendrell, pare, i l'Esbart "Verdaguer". Una de les obres més aplaudides de l'homenatge fou el poema simfònic per a dues cobles titulat "La presó de Lleida", dirigida pel propi mestre Serra-Coromines. En aquest festival s'estrenaren obres de Surial, Ferrer, Ruera, Ricard Lamote de Grigon, Toldrà, Agustí Borgunyó, Marimon, Paulis i del propi Serra-Coromines.

- L'Acadèmia de Música "Ars Nova", que dirigeix el poeta i compositor Rosend Llates, ha organitzat un Curs d'Història de la Música.

- Salvador Espriu ha publicat la segona edició del seu aplec de narracions titulat "Ariadna al laberint grotesc" (1935). Amb aquest motiu hom ha recordat altres obres d'Espriu, com "Laia: Retaule de siluetes d'arran del mar" (1932) i "Miratge a Cítèrea" (1935). El crític literari Antoni Vilanova afirma que Espriu és el millor dels escriptors catalans de la seva generació.

- El pintor Pere Crèixems, ha estat uns dies a Tossa de Mar, a la Costa Brava, després de viure trenta anys a Montmartre.

- Joan Amades ha publicat el Vol. I d'un "Costumari Català" sobre "El Curs de l'Any". Aquest primer volum és dedicat a l'Hivern. L'obra formarà cinc volums amb un total de 5000 pàgines, il·lustrades amb més de 6000 gravats en negre i color.

- Josep-Maria Lòpez-Picó ha donat una lectura de poesies originals en un acte organitzat per l'Associació de Veïns del carrer de Petritxol, de Barcelona.

- L'Institut d'Estudis Catalans, de Barcelona, anuncia l'aparició de les seves edicions que porten data del 1950: "Flora Catalana". Descripció de les plantes que es fan a les terres catalanes i països limítrofs. Publicada sota la direcció de Pius Font i Quer, Membre de l'Institut: 1. "Scabiosa", per Pius Font i Quer; "L'acció de les radiacions sobre cèl·lules viues", per Leandre Cervera, Membre de l'Institut; "L'Epistolari d'Arnau de Vilanova", per Joaquim Carreres i Artau, Membre de l'Institut; i "Pere, el Gran". Primera part: "L'infant". Vol. I, per Ferran Soldevila, Membre de l'Institut. Amb data del 1949, l'Institut d'Estudis Catalans havia publicat: "Estudis sobre la hidròlisi en química mineral", per Enric Guiter, professor agregat a la Universitat de Montpeller; i "Una nova generalització de les funcions gairebé-periòdi-

ques", per Ferran Sunyer y Balaguer, professor-col·laborador del Seminari Matemàtic de la Universitat de Barcelona.

VALENCIA

- Xavier Casp, poeta valencià guanyador de la Flor Natural als Jocs Florals de Perpinyà, ha publicat un volum poètic titulat "On vaig, Senyor?", obra que guanyà el premi de la Institució Alfons el Magnànim de la Diputació de València. És el primer volum de la Col·lecció Murta de l'Institut de Literatura i Estudis Filològics de València.

- El pintor Gener-Lahuerta ha exposat a la Sala Mateu, de València.

- Pons-Arnau, ha exposat les seves pintures al Círcol de Belles Arts, de València.

- Elies Olmos, arxiver de la Seu de València va pronunciar el dia 11 de novembre, a l'obertura de Curs del Centre de Cultura Valenciana, una conferència sobre **El papa Alejandro VI y Savonarola**.

- La Col·lecció Murta, ha publicat el llibre de Josep Ma. Lòpez-Picó, "Típic de la Fidelitat".

- A València s'ha publicat **Ala encesa**, llibre de poemes de Jaume Bru-Vidal, dintre de la Col·lecció "L'Espiga".

- Sota la direcció del mestre Manuel Palau, l'Orquestra Municipal de València ha estrenat "Passos sobre la neu" i "General Lavine Eleccric", de Debussy, en una adaptació orquestal de Maria-Teresa Oller.

- A València de Sant Joan, s'ha commemorat el IXè Centenari del Concili de Collanxa. Amb aquest motiu fou inaugurada una estàtua de Ferran I, el Magne, rei de Lleó i de Castella, que fou qui va convocar el famós concili.

- Les estadístiques demogràfiques oficials diuen que en un període de sis mesos València ha tingut 1.300 matrimonis, 3.300 naixements i 2.200 defuncions.

BALEARS

- **Ha visitat les Illes Balears la comissió delegada del Turisme sudamericà**, després d'haver estat a Catalunya uns quants dies.

- El pintor eibissenc Joan Ribes, ha exposat a les Galeries Augusta, de Barcelona, una sèrie de paisatges de la seva illa i algunes flors.

- A Maó s'ha inaugurat un monument a la memòria dels mariners italians del cuirassat "Roma", enfonsat en aigües maoneses durant la darrera guerra mundial. Hi assistí el Cap de l'Acadèmia Naval de Liorna, almirall Ferrante Capponi.

AUGURIS

I

Una gota de Llum de la Verge a l'Infant
i fa trena desfeta un Estel pressentit.
L'Esperança és segura d'un crit triomfant!
Que s'amollin les mans endurides pel Mal
sobre els cors freturosos d'Atzur descenyit.

II

I que esclati la Flor de la Vida; la sol·la tant Fang!
Els llavis s'enyoren d'Amor sense queixa.
L'Any Nou serà dolç en la Llar i en la Sang
si un brot de Ginesta en el pit sentim créixer
fecunda de Sol i perenne de Pau.

1950-1951.

Pere Guilanyà

LES ORGANITZACIONS DE LA RESISTÈNCIA INTERIOR

CONSELL NACIONAL DE LA DEMOCRÀCIA CATALANA

A primers de novembre del 1945 es va constituir a l'interior de Catalunya l'anomenada Aliança de Partits Republicans Catalans. La seva Junta Directiva es va adreçar al President Irla assabentant-lo del naixement d'aquell organisme d'unitat d'acció que parlava en nom de la Unió Democràtica, Acció Catalana, Esquerra Republicana, Unió de Rabassaires, Estat Català i Partit Republicà d'Esquerra. També foren assabentats de la constitució de l'Aliança el president d'Acció Catalana, Lluís Nicolau d'Olwer, i el secretari general d'Esquerra Republicana, Josep Terradellas, ambdós exiliats a França.

Una de les primeres activitats d'aquella Aliança fou entaular negociacions amb l'Aliança Nacional de Fuerzas Democráticas espanyola i, d'acord amb el Consell Delegat del Govern d'Euzkadi i de la Junta Gallega, de l'interior, condicionaven l'ingrés dels tres agrupaments nacionals a l'organització espanyola a la signatura d'un pacte previ relatiu a la futura estructuració federal de l'Estat espanyol. Es queixaven al President Irla de la manca de relacions entre els catalans de l'interior i els exiliats i li deien que el govern que feia poc havia format no havia produït bona impressió a Catalunya: "Té el defecte —deien— de no ser ni un Govern de personalitats remarcables, que estiguin per damunt dels Partits, ni un Govern de polítics experts". I afegien, que: "posat a prova, fóra incapaç de governar amb eficàcia".

A desgrat de parlar en nom dels partits catalans que havien governat Catalunya durant la nostra guerra, l'Aliança plantejava una qüestió d'incompatibilitat que, fatalment, l'havia de portar al fracàs. Deia: "És criteri general a Catalunya qu'els homes que tingueren una actuació massa destacada en el curs de la passada guerra civil, han de mantenir-se allunyats dels llocs de comandament fins que el judici de l'opinió pública, inequívocament expressat, els rehabiliti degudament. D'altra manera, la seva presència en un lloc destacat com és ara el de membre del Govern Català, pot aparèixer com un mitjà recercat a posta per a eludir o coaccionar el judici popular. És de tenir en compte, que els seus noms, en lloc de desvetllar corrents de col·laboració i acostament, indispensables si hem de liquidar el ròssec de la guerra civil, provoquen ressentiments de repulsió i d'hostilitat".

Aquestes posicions adoptades per l'Aliança de Partits Republicans Catalans era lògic que no fossin aprovades pels dirigents d'Esquerra Republicana i d'Acció Catalana a l'exili. I posava en evidència que els militants d'Esquerra i d'Acció Catalana que poguessin figurar a l'Aliança interior no hi actuaven pas com a representants oficials de llurs respectius partits polítics sinó com una fracció dissident i adversària de la direcció política de la pròpia organització on, a desgrat de tot, deien militar.

L'Aliança de Partits Republicans Catalans va desaparèixer al cap d'un mes

d'haver-se constituït, per a donar pas al Consell Nacional de la Democràcia Catalana, el qual va fer públiques les seves Bases el dia 6 de desembre del 1945. Aquelles Bases eren signades, altra vegada, en nom d'Esquerra Republicana, Acció Catalana, Estat Català, Unió Democràtica, Partit Republicà d'Esquerra, Unió de Rabassaires, i, a més a més, pel Moviment Socialista de Catalunya, Front Nacional i Front de la Llibertat.

Però els dirigents de la majoria dels partits en nom dels quals es signaven aquelles Bases i, en primer terme, Esquerra Republicana, mai no donaren validesa a la representació que s'atribuïen els propis militants de l'interior. I mentre els dirigents de l'exili seguíssin comptant, com comptaven, amb la confiança dels militants que, de tant en tant, es reunien en plens i assemblees, els lluitadors de l'interior no podien parlar oficialment en nom del propi partit; ho haurien pogut fer en nom d'una fracció dissident i no ho feren, creant així una situació de discòrdia que de cap manera no podia acabar bé.

L'entesa entre l'interior i l'exili cada dia s'ajornava més i acabà de fer-la impossible l'aparició de manifestos i documents, com el datat l'onze de setembre del 1946, que portava al peu no solament la signatura de nombroses entitats i agrupacions patriòtiques de l'interior sinó també la d'organitzacions i entitats de l'exili que mai no havien estat consultades pel Consell Nacional de la Democràcia Catalana, tot i que, és ben segur, que el contingut del dit manifest, per exemple, hauria merescut la seva plena aprovació.

Les reivindicacions polítiques del Consell Nacional de la Democràcia Catalana partien del reconeixement de la Presidència de la Generalitat a l'exili però reclamaven plens poders per a tota l'acció de l'interior.

Les discrepàncies s'aprofundiren entre el CN de la DC i el Govern Català de l'exili. Perquè mentre el President Aguirre i el seu Govern d'Euzkadi eren reconeguts i acatats pel seu Consell Delegat de l'interior del país basc i el Consell de Galícia, que presidia Castelao, era reconegut i acatat per la Junta Gallega clandestina també de l'interior, els compatriotes del CN de la DC reconeixien una sola de les Institucions de la Catalunya autònoma —la Presidència— i deixaven de banda el Parlament, base del que fou règim autònom català. Reconeixien al President Irla però no estaven disposats a actuar a l'interior com a representants seus i menys encara com a representants del Govern de Catalunya que havia format.

Escala en un dels desnivells del Parc Lezama
Fotog. RESSORGIMENT, per Bruguera

De cara al període constituent de la Catalunya alliberada del franquisme, el CN de la DC reclamava un règim transitori amb atribucions que superaven l'Estatut atorgat per les Constituents espanyoles del 31, especialment en les qüestions de l'ensenyament, les finances i l'ordre públic. Oportunament, vam comentar aquell programa i vam dir com era d'assenyat i just en molts aspectes (*Nova Era*, de Mèxic, maig del 1946).

I en relació amb les forces de la resistència interior espanyola que constituïen l'*Alianza Nacional de Fuerzas Democráticas*, a desgrat de la posició centralista i autoritària dels sectors polítics i socials que l'integraven, el CN de la DC va continuar fent tota mena d'esforços per la concòrdia. Però fou endebades.

Mentrestant, el Front Nacional de Catalunya, sense retirar la seva adhesió al CN de la DC, es dedicava a la tasca constructiva i celebrava la seva II^a Conferència el dia 10 d'agost del 1947, de la qual ja hem parlat. Feia l'anàlisi minuciosa i durament realista de la situació del nostre poble, deia quin era el seu pensament respecte dels problemes de la reconstrucció nacional catalana i condicionava els tractes i relacions amb la democràcia espanyola de l'interior i de l'exili al reconeixement previ i indiscutible de la personalitat nacional de Catalunya.

Uns i altres es mantingueren en llurs respectives posicions i catalans, bascos i gallecs van abandonar les reunions clandestines de Madrid, entornant-se'n als respectius països ben convençuts que els demòcrates espanyols no tenien esmena.

Esmortuïda l'activitat del Consell Nacional, sorgí una nova organització clandestina: la Federació Nacionalista Republicana de Catalunya. La manifestació pública més recent d'aquesta Federació porta data de l'onze de setembre del 1950. I amb tots els respectes deguts als compatriotes que constituïren el Consell Nacional de la Democràcia Catalana direm avui que, al nostre entendre, més que el fet d'aixecar bandera enfront del President Irla, del que fou el seu Govern i enfront també dels màxims dirigents dels partits polítics de l'exili, el que va portar a la davallada i a l'eclipsi total aquell Consell fou la influència preponderant que hi tingueren durant els darrers temps els sectors partidaris de la política d'entesa amb els quatre monàrquics espanyols que estaven en tractes amb els socialistes de la tendència Prieto. Una política que ara hem vist ben bé que no tenia cap valor ni perspectiva. La dimissió i la nova retirada a la vida privada del que fou president del *Partido Socialista Obrero Español* i conseqüent adversari de les nostres reivindicacions nacionals —Indale-

cio Prieto—, ha vingut a donar la raó als que, des de bon començament, hem combatut aquella política espanyolista i pretensiosament dominadora per confusionalista, contraproduent i anticatalana.

Conclusions

A l'interior, com a l'exili, s'ha volgut anar massa enllà en la lluita de tendències entre demòcrates catalans. Uns i altres ens hem deixat portar per la rancúnia i els ressentiments personals i, a fi de comptes, qui n'ha patit les conseqüències ha estat la causa nacional de Catalunya i els catalans de dintre i fora de la pàtria que han estat submergits en la desesperació o l'escepticisme.

Ara no és hora de retreure el passat immediat dels homes i partits que van governar Catalunya durant la nostra guerra, si es tracta d'homes i partits que han restat fidels a la democràcia catalana. Serà el nostre poble qui, el dia de demà, haurà d'exigir responsabilitats a uns i altres i serà Catalunya qui condemnarà a l'ostracisme polític els homes i partits que en consideri mereixedors.

La nova política de la democràcia catalana s'ha de caracteritzar pel seu joc net. No està bé que hom s'atribueixi representacions que ningú no li ha confiat. Tampoc no està bé la posició de certs dirigents de vells partits que no volen donar bel·ligerència a noves tendències democràtiques nacionals en formació. Cal establir un clima de concòrdia catalana per a poder actuar tots a l'una contra l'enemic comú.

És impropedient la utilització de les darreres institucions de la Catalunya autònoma al servei exclusiu d'un sol partit. Si no és possible de refer-les per mor de les circumstàncies, deixem-les simbòlicament en peu com expressió de la darrera voluntat del nostre poble i continuem el nostre camí al servei de la causa nacional catalana, cercant formes orgàniques i representatives adequades als moments que vivim i de manera que puguin actuar estretament agermanats tots els sectors, sense excepció, de la democràcia catalana de dreta i d'esquerra, mentre es tracti de partits i organitzacions la disciplina única de les quals sigui la que es deriva de la voluntat dels militants catalans, sense ingerències forasteres.

Ens cal trobar una fórmula de concòrdia democràtica catalana basada en el respecte entre catalans. És necessari refer la nostra solidaritat patriòtica de cara a l'alliberament i reconstrucció de Catalunya.

Tot això ja s'ha dit i repetit moltes vegades però convé de repetir-ho i d'escampar-ho a tots els vents fins que hàgim aconseguit de bastir el moviment democràtic nacional que necessita Catalunya. Un moviment on hi càpiguen tots els catalans nacionals i demòcrates sense excepció, els partits polítics de disci-

plina catalana, les organitzacions i entitats patriòtiques de dintre i fora de Catalunya, els homes que han ostentat càrrecs de representacions popular i de govern, les figures més representatives de la nostra espiritualitat i el simple ciutadà, conscient i honest, que no ambiciona altra cosa que servir els ideals de catalanitat i democràcia.

Les noves generacions que pugen, dintre i fora de Catalunya, perillèn de seguir viaranyos perdédors, es descatalanitzen de mala manera, ignoren moltes de les coses del nostre moviment nacional. Hem de desvetllar llurs sentiments patriòtics catalans i de dignitat ciutadana. Aquestes joventuts només les podrem atraure adoptant un programa d'acció política maximalista en el terreny nacional i donant proves de constància i fidelitat als nostres ideals de democràcia i llibertat.

Veus nobilíssimes de l'interior ens han dit fa pocs dies llur ferma de conviccions i aconsellen de continuar la lluita al servei de Catalunya comptant amb els nostres propis i únics mitjans. Tenen tota la raó. Hem de pensar que només serem escoltats i tinguts en compte entre les democràcies mundials quan donarem proves de la nostra ferma voluntat d'ésser, de la nostra tenacitat en la lluita i del nostre esperit de sacrifici. I que tot això no serà un fet fins el dia que haurem segellat, amb un lleial esperit de convivència, el pacte de solidaritat nacional i democràtica que Catalunya reclama de tots nosaltres.

Miquel Ferrer

RECORDANT MACIÀ

ALS disset anys de la seva mort, Francesc Macià roman viu en el record dels catalans. Cada Nadal la seva gloriosa memòria es fa present, perquè fou en tal diada, de 1933, que va cloure els ulls per sempre.

Heus ací el text d'un recordatori que s'imprimí a Barcelona i que fou distribuït el dia de Nadal proppassat. Damunt paper groc i amb les quatre barres de la nostra bandera a un marge, diu així:

1933 · NADAL · 1950

FRANCESC MACIÀ:

El palmell de la mà del temps, encara ens mostra damunt seu, rutilant, l'estel del teu record... Un estel que té el foc del pa i el vi més nostre, i, simbòlicament, ens diu que tu no has mort.

CATALUNYA!

CATALUNYA!

CATALUNYA!

I en el dors, manuscrita, aquesta llegenda adreçada a la persona (patriota) que rebia el recordatori:

"Bon Nadal i que el proper any sigui l'any que fa tant de temps que vós es-pereu, i esperem".

Mestre Jou & Cia Ltda.

Caixa Postal, 2920

Rua João Brícola, 24-23.ª andar

Teleg. "Mestrejou"

Tel. 3904

★

SAO PAULO

(BRASIL)

MATERIES PRIMES
PER A LABORATORI
I LICORERIES

MENTOL, CAFEINA,
OLIS I CERES

PRODUCTES
DE MANDIOCA

Llibres

Representants i Distribuïdors
d'Editorials Estrangeres

DOCUMENTS

CONFEDERACIÓ D'ORGANITZACIONS CATALANES D'AMÈRICA

Mèxic, 2 de gener del 1951.
Mr. Dean Acheson, Secretari d'Estat.
Departament d'Estat dels EE. UU.
Divisió d'Assumptes Europeus.

Washington, D. C.

Excel·lentíssim Senyor:

La premsa d'aquests dies ens informa que el general Francisco Franco ha proposat a José Félix de Lequerica per al càrrec d'ambaixador als Estats Units, en representació de l'actual règim dictatorial espanyol.

Ens permetem de recordar-vos que José Félix de Lequerica, durant l'exercici del seu càrrec d'ambaixador franquista davant del règim Petain-Laval, fou un dels més inhumans col·laboradors de les forces nazis d'ocupació a França i que fou Lequerica qui va lliurar a la voracitat falangista diverses il·lustres personalitats del republicanisme espanyol.

José Félix de Lequerica és, per als catalans demòcrates, un dels principals responsables del segrestament i assassinat del President de Catalunya, perquè fou essent ambaixador a França quan es posà a l'Honorable Ciutadà Lluís Companys, il·lustre refugiat polític, a mans dels agents de la Gestapo alemanya i de la Fa-

lange espanyola per a portar-lo a Madrid, torturar-lo de la manera més vil, i, finalment, afusellar-lo al castell de Montjuïc, de Barcelona, el 15 d'octubre del 1940, en compliment d'una de les més monstruoses sentències dictades pels tribunals militars falangistes, després d'haver-lo "acusat" de defensar la legalitat republicana i el règim autònom català, democràticament establert al nostre país.

En nom de les col·lectivitats de catalans demòcrates del Continent Americà i dels compatriotes que, a l'interior de Catalunya, no poden fer sentir la seva veu al món lliure, elevem a V. E. la nostra més enèrgica protesta davant la possibilitat que sigui confirmada la notícia del nomenament del criminal de guerra José Félix de Lequerica com ambaixador espanyol als EE. UU. i acceptat per la gran democràcia nordamericana del President Truman.

Respectuosament,

Confederació d'Organitzacions
Catalanes d'Amèrica

Pel Secretariat: Miquel Ferrer, Secretari General; Ferran Llardent, Secretari Adjunt.

EL "PARADÍS" FRANQUISTA

UNA publicació falangista de Barcelona al·ludint una crònica publicada pel periòdic *Tú!* firmada per "Un Salmantino" que es queixava que en la comarca de l'Alt Llobregat no hi hagués, com a Salamanca, pa de ració (6 pessetes el quilo) i, en canvi, abundava el pa d'estraper-lo (13 ptes. quilo), diu que aquesta anomalia continua perquè els industrials forners d'aquella comarca catalana fa temps que no reben ni un gram de farina de ració la qual cosa converteix "el jornal de los obreros del arte textil —compiem—, ya de sí insuficientes, en jornales de hambre, engendradores de tuberculosis y odios".

Cita el cas d'una monja estrangera qui, davant d'aquesta situació digué: "No tener los pobres obreros —seguim copiant del periòdic falangista— pan de ración y estar todas las tahonas repletas de pan de estraperlo a 13 pesetas el quilo, es una cosa que nunca se ha visto ni se verá en mi país, por laico que sea, ya que el caso sería perseguido como una inmoralidad, porque lo es y lo es" — repetía con énfasis.

I per tal que es vegi de quina manera es viu en el paradís franquista, copiem encara de la mateixa publicació falangista, sense fer-hi nosaltres cap comentari:

"Una familia obrera, compuesta de

UNA CREACIÓ PER A LA SEVA BELLESA

JABONET

EL SABÓ QUE NETEJA

ÉS UN PRODUCTE

cinco personas, matrimonio y tres hijos pequeños. Tienen como ingreso neto, veinticinco pesetas diarias. Jornal más que regular. Y las distribuyen así:

Desayuno:

Una barrita de ración por persona	0.50
Una lechuga pequeña por persona	0.50
Total ..	5 pts.

Comida:

Una barrita de pan de estraperlo	1.50
Una lechuga (todo por persona)	0.50
Total ..	10 pts.

Cena:

Otra barrita de pan de estraperlo	1.50
Otra lechuga	0.50
Total ..	10 pts.

Total de lo consumido
diariamente 25 pts.

Es de suponer que esta familia que comen tres lechugas diarias cada uno, con tres barritas de pan, tendrán que pagar alquiler de piso; deberán aderezar la lechuga con sal y aceite; habrán de vestirse... y tendrán otros gastos. Pero las 25 pesetas de jornal no les alcanzan para más.

O Pitágoras era un loco o los hay que vivimos de milagro."

NOTÍCIES

EXPOSICIO BATLLE-PLANES. — A la Galeria "Antú" hi ha hagut una exposició del pintor J. Batlle-Planes, la segona que ha realitzat aquesta temporada, gairebé podríem dir que la d'ara fou una continuació de la que efectuà anteriorment.

"La naturalesa" intitulà Batlle al conjunt d'obres aplegades suara. El crític de "La Nación", en parlar-ne elogiosament, conclou la seva crònica amb aquestes paraules:

"Los seres a los que Batlle Planas da vida con óleo y temple pertenecen a la "Edad Media del espíritu", que existe también, fascinadora de leyendas. Esta exposición de Batlle Planas lo muestra cada vez más despojado y más puro, perseguidor de formas y tonos inasibles que capta su paleta fina y que su dibujo envuelve en telarañas sutiles."

ELS JOCS FLORALS D'ENGUANY. — En edicions passades hem anunciat que els Jocs Florals de la Llengua Catalana seran celebrats, aquest any, a Nova York.

En el comunicat que hem rebut, la Comissió Organitzadora ens diu que es proposa restablir la data tradicional de la Festa, que és el primer diumenge de maig, per la qual cosa demana a entitats i particulars que apressin la ratificació

dels premis que tenen instituïts habitualment i les aportacions econòmiques amb què cooperen a l'esplendor de l'annual certamen.

El Casal de Catalunya d'aquesta ciutat ha acordat dotar, també enguany, el Premi Ignasi Iglésies amb 1.000 pesos i obrir, demés, una llista de subscripció per a despeses d'organització.

Els Centres Catalans de Rosario i de Mendoza i el Consell de la Comunitat Catalana han ratificat, així mateix, els seus respectius Premis i aportacions.

Tot fa preveure que els Jocs Florals de Nova York assoliran la dignitat que Catalunya mereix i, com diu la Comissió Organitzadora, "han d'ésser com una gran finestra esbatanada al món; el resò que alerti i commogui tots els homes al front dels quals lluu l'estel de la llibertat".

DEMOSTRACIO. — En el Casal de Catalunya va celebrar-se amb un dinar d'homenatge la meritòria tasca acomplerta per Lluís Ros i Segura dins la nostra col·lectivitat, principalment aquests quatre anys darrers en el càrrec de secretari de la nostra primera institució.

Un centenar de comensals s'hi reuniren per tal de testimoniar llur simpatia i gratitud a l'infatigable connacional, exemple d'activitat i desinterès, només

endut per l'afany de servir el Casal, la col·lectivitat en general i Catalunya, motiu i essència de tota la seva actuació.

Oferí la demostració el senyor Baldiri Villadelprat i el seguiren altres oradors. Ros-Segura va agrair amb una tanda de versos humorístics i patriòtics.

DE ROSARIO. — Va constituir un bon xit la festa d'homenatge a Josep A. Clavé en el centenari de la fundació dels cors que duen el seu nom.

L'Escola Orfeònica, destrament dirigida pel mestre Cuevas, va executar el programa que avançarem en el número de desembre de "Ressorgiment".

Abans de cantar-se "Les Flors de Maig", el president del Centre, senyor Bonet, va fer un parlament en què evocà la figura de Clavé i la seva significança en el ressorgiment de Catalunya. Tingué també un bon record per a Frederic Soler, en ocasió d'escaure's el centenari de la fundació del Teatre Català.

A l'escenari les figures de Clavé i de Pitarrà, dintre un marc de palmes, presidiren l'acte commemoratiu.

Si aneu a Piriàpolis
no oblideu que a l'
Hotel Catalunya
es menja molt bé.

Cuina Catalana

Tracte
familiar.

Preus
mòdics.

Atenció acurada pels seus mateixos
propietaris: **FURTIA & PUIGNAU**

Carrer Tucumán 1036

PIRIAPOLIS (Uruguay)

A cent metres de la Platja.

BELLESA SENSE CASPA

JABOSAN

EL SABÓ D'ACCIÓ EFICAÇ PER A LA CASPA

ÉS UN PRODUCTE

Confiteria «La Rambla»

T.E. 35-0195

PERE A. SALAS & CIA. SOC. DE RESP. LTDA.

FÁBRICA DE DOLÇOS

(CAPITAL \$ 70.000)

T.E. 35-0195

861 · Sarmiento · 861

BUENOS AIRES

Per CADA FESTA un PRODUCTE ADIENT

Elaboració diària d'ESPECIALITATS CATALANES

Braços de Gitano **Biscuits de la Reina** **Palos de Jacob**
MERENGUES PERSIANES

BOMBONERIA FINA - SERVEI DE LUNCH

Els nostres *TORTELLS* són una delícia

Comandes per a la Ciutat i per a l'Interior de la República - Atensem encàrrecs per Telèfon

Lluís Llorens

ESCRIVÀ
del

Banc Hipotecari Nacional

Almirante Brown 947

Tel. 659-1852

MORON F.C.N.D.F.S.

Ref. Esmeralda, 155

34-4824

BS. AIRES

Estudi Fornés

PATENTS D'INVENCIO

MARQUES DE FABRICA

I DE COMERÇ

NOMS COMERCIALS

O D'ESTABLIMENTS

PARTIDES

ADMINISTRACIÓ de PROPIETATS

Dr. Ricard Gordó-Fornés

(De la Universitat de Barcelona)

Agent Oficial de la Propietat Industrial

Avinguda CALLAO 856 - 2on. pis,

Tel. 44-8750 i 42-7631

BS. AIRES

Horari: de 10 a 12 i de 15 a 18 - **Informes Gratuïts**

Sumari d'aquest número:

Inèrcia col·lectiva. — Ramon Fabregat: La preocupació del moment. — J. C. P.: "Felix Hispania".

— J. Conangla i Fontanilles: Evocacions i neguits pairals. — P. G.: Llibres. — Andreu Damesón-Aspa: «Història de la Garriga». — Gràcia B. de Llorenç: Dos poemes. — En el XXVè aniversari de la mort del Doctor Turró. — Informacions dels països de llengua catalana. — Pere Guilanyà: Auguris. — Miquel Ferrer: Les organitzacions de la resistència interior. — Recordant Macià. — Documents. — El "paradís" franquista. — Notícies.

GRAVATS: Portada de J. Batlle-Planes. — Palamós: Vista panoràmica de la població i la badia. — Dona catalana, llegint. — Buenos Aires: escala en un dels desnivells del Parc Lezama.

La impremta universalitza l'Art i la Idea

Impremta Fontana

de Josep Fontana i Fills - Bs. Aires

Carrer Perù 796

UNA ORGANITZACIÓ AL SERVEI DE TOTES LES INDÚSTRIES

Alumini	Bronze	Coure
Corretges	Canons	Acers
Robineria	Per a vapor, aigua i gas	Metall blanc
Vàlvules	Bombes	Niquei
Empaquetadures	Gomes	Pedres esmeril
	Polítics	

GRAN ASSORTIT EN METALLS I EINES
per a Tècnics, Mecànics i Industrials
PERNS, CARGOLS i FEMELLES
de Ferro, Acer i Bronze en tots els passos
AMERICANS, ANGLESES i METRICS

Tot el necessari per a Foradar, Roscar i Ajustar
EL MILLOR SERVEI EN EL MENOR TEMPS

Casa Central:
Sarmiento i Montevideo
U.T. 35, 3016 - 17 - 18
BUENOS AIRES

Sucursal:
Rivadavia 353
Tel. 8661
CORDOBA

Dipòsit: CHARCAS 1679

Dr. Joan Llorens

ADVOCAT

ESMERALDA 155, 4art. pis

T. E. 34, Defensa 4824

BS. AIRES

Hores de consulta de 11 a 12 i de 16 a 18

Consultes gratuïtes per als socis del "Casal
de Catalunya" els dimarts i dijous.